

بررسی بی‌صدافتی تحصیلی در بین دانشجویان علوم تربیتی
(علل، پیامد و راهکارها)

(تاریخ دریافت ۱۴۰۳/۰۸/۱۵ تاریخ تصویب ۱۴۰۳/۱۱/۱۲)

پرنیا رضایی میرقائد^۱

دکتر میلاد خلیلی

چکیده

هدف این تحقیق بررسی بی‌صدافتی تحصیلی و تقلب تحصیلی در بین دانشجویان بی‌صدافتی تحصیلی به مجموعه‌ای از رفتارهای نادرست و غیراخلاقی در فرآیند یادگیری و ارزیابی تحصیلی اطلاق می‌شود که تقلب، سرقت علمی، و دستکاری در نتایج آزمون‌ها از جمله رایج‌ترین اشکال آن است. این پدیده می‌تواند به دلایل مختلفی از جمله فشارهای تحصیلی، ضعف در مهارت‌های مطالعه، نارضایتی از کیفیت آموزش، یا نگرش‌های فرهنگی به تقلب و نادیده گرفتن ارزش‌های اخلاقی به وجود آید. در این تحقیق، جامعه آماری شامل ۴۰۰ نفر از دانشجویان مقاطع مختلف این دانشگاه است که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه استاندارد با مقیاس لیکرت استفاده شده است. روش تحقیق از نوع توصیفی-مقایسه‌ای است و با مقایسه میزان تقلب تحصیلی و علل آن در رشته‌ها و مقاطع مختلف تحصیلی، به تحلیل و شناسایی تفاوت‌های موجود پرداخته می‌شود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش‌های آماری توصیفی و مقایسه‌ای شامل میانگین و آزمون‌های مقایسه‌ای انجام خواهد شد. نتایج تحقیق نشان داد که علل اصلی بی‌صدافتی تحصیلی شامل

فشارهای اجتماعی، ضعف سیستم آموزشی، نداشتن آگاهی کافی در خصوص پیامدهای اخلاقی و نبود نظارت‌های کافی است. پیامدهای این رفتار شامل کاهش کیفیت تحصیلی، آسیب به فرآیند یادگیری و کاهش اعتبار دانشگاه است. در نهایت، راهکارهایی همچون تقویت آموزش‌های اخلاقی، بهبود سیستم‌های ارزیابی، و ارتقای نظارت بر امتحانات به منظور کاهش این پدیده پیشنهاد می‌شود.

۱- مقدمه

تقلب تحصیلی به عنوان یک پدیده غیر اخلاقی و غیرصادقانه در محیط‌های آموزشی به‌طور گسترده‌ای شناخته شده است. این رفتار در بسیاری از مواقع به‌منظور دستیابی به موفقیت تحصیلی بدون توجه به تلاش واقعی فرد صورت می‌گیرد و می‌تواند به شکل‌های مختلفی مانند نگاه کردن به یادداشت‌های دیگران، استفاده از منابع غیرقانونی در حین امتحانات یا انجام تکالیف توسط فرد دیگر نمایان شود (افضلی و همکاران، ۱۳۹۹). با توجه به شیوع روزافزون تقلب در تمامی سطوح تحصیلی، این پدیده به یک نگرانی جهانی تبدیل شده و برخی از پژوهش‌ها حتی میزان شیوع آن را بالاتر از ۸۰ درصد گزارش کرده‌اند (افضلی و همکاران، ۱۳۹۹). تعریف دقیق و جامع از تقلب تحصیلی همچنان چالش‌برانگیز است. برخی از پژوهشگران آن را به عنوان هرگونه اقدام غیر اخلاقی برای دستیابی به نتایج تحصیلی بدون تلاش واقعی فرد تعریف کرده‌اند (افضلی و همکاران، ۱۳۹۹). در همین راستا، بی‌صدافتی تحصیلی به چهار دسته اصلی تقسیم می‌شود: تقلب فردی، تقلب برنامه‌ریزی شده، تقلب اجتماعی فعال و تقلب اجتماعی منفعل (خرمائی و محمودنژاد، ۱۴۰۰). این انواع تقلب می‌تواند از استفاده از یادداشت‌های دیگران در جلسات امتحان تا کمک‌های غیرقانونی بین دانش‌آموزان در حین انجام تکالیف گسترش یابد. مسئله تقلب تحصیلی نه تنها به‌عنوان یک مشکل اخلاقی، بلکه به‌عنوان تهدیدی برای اعتبار نظام‌های آموزشی نیز شناخته می‌شود. بی‌صدافتی تحصیلی می‌تواند تأثیرات منفی بر روند یادگیری، اعتماد به نفس دانش‌آموزان و حتی کیفیت علمی نهادهای آموزشی بگذارد (سبزیان و همکاران، ۱۳۹۷). همچنین، تقلب می‌تواند به عنوان نوعی از سرقت علمی، به کاهش ارزش علمی در جوامع آموزشی منجر شود و باعث آسیب به روابط میان‌دانشگاهی و صنعت گردد (جهرمی و هاشمی، ۱۳۹۵).

در دهه‌های اخیر، این پدیده توجه زیادی را از سوی پژوهشگران و مدیران آموزشی به خود جلب کرده است. تحقیقات متعدد نشان داده‌اند که علل و پیشایندهای تقلب تحصیلی می‌تواند شامل فشارهای اجتماعی، انگیزه‌های فردی و نیز ساختارهای ناکارآمد آموزشی باشد (بارانی و همکاران، ۱۳۹۸). با توجه به سیر صعودی این پدیده در مقاطع تحصیلی بالاتر و شیوع آن در مقاطع پایین‌تر، شناسایی و تحلیل علل مؤثر در بروز تقلب، به‌ویژه در دوره‌های تحصیلی پایین‌تر، امری ضروری به نظر می‌رسد (بارانی و همکاران، ۱۳۹۸).

۲- جنبه‌های مختلف تقلب و تاثیر آن در آینده تحصیلی

از آنجا که تقلب تحصیلی از جنبه‌های مختلفی قابل بررسی است، در این مقاله مروری تلاش می‌شود تا با مرور تحقیقات مختلف، ابعاد گوناگون این پدیده، پیامدهای آن و راهکارهای پیشگیری و مقابله با آن تحلیل گردد. همچنین، توجه به این نکته که تقلب در بسیاری از موارد به‌عنوان نشانه‌ای از بحران‌های اخلاقی در نظام‌های آموزشی و اجتماعی محسوب می‌شود، اهمیت بررسی آن را دوچندان می‌کند (علیوردی‌نیا و همکاران، ۱۴۰۲).

نظام‌های آموزشی در سراسر جهان، به‌ویژه در مقاطع تحصیلی مختلف، با معضلاتی نظیر تقلب تحصیلی روبرو هستند که می‌تواند اعتبار و کارایی آن‌ها را تحت تأثیر قرار دهد. این پدیده نه تنها تهدیدی برای اعتبار تحصیلی افراد و نهادهای آموزشی است، بلکه تأثیرات منفی آن بر فرهنگ آموزشی و اجتماعی نیز بسیار قابل توجه است. تحقیقات مختلف نشان داده‌اند که تقلب تحصیلی در سطح جهانی و در مقاطع مختلف تحصیلی رواج دارد و در برخی موارد این رفتار به‌طور چشمگیری افزایش یافته است (خرمائی و محمودنژاد، ۱۴۰۰؛ بارانی و همکاران، ۱۳۹۸).

در این راستا، بی‌صدافتی تحصیلی به‌عنوان یک پدیده پیچیده و چندبعدی، نه تنها بر کیفیت یادگیری دانش‌آموزان و دانشجویان تأثیر می‌گذارد، بلکه می‌تواند به فساد علمی و کاهش اعتماد عمومی به نهادهای آموزشی منجر شود (سبزیان و همکاران، ۱۳۹۷). برای مثال، تقلب ممکن است از تغییر پاسخ‌ها در آزمون‌ها تا استفاده از منابع غیرقانونی در تحقیقات علمی متغیر باشد و در این میان، شکاف‌های موجود در قوانین و نظارت‌های آموزشی نیز می‌تواند به تشویق این رفتارها کمک کند (جهرمی و هاشمی، ۱۳۹۵). از سوی دیگر، علل تقلب تحصیلی پیچیده و چندجانبه است. فشارهای اجتماعی، رقابت‌های شدید تحصیلی، انگیزه‌های شخصی و ضعف در طراحی و اجرای سیستم‌های آموزشی از جمله عواملی هستند که می‌توانند به بروز این رفتارهای غیر اخلاقی کمک کنند (بارانی و همکاران، ۱۳۹۸). همچنین، وجود ساختارهای ضعیف در سیستم آموزشی، نظارت ناکافی و نبود فرهنگ صحیح تحصیلی در برخی از جوامع، موجب تشدید این پدیده در محیط‌های آموزشی می‌شود (علیوردی‌نیا و همکاران، ۱۴۰۲). تقلب تحصیلی نه تنها به‌عنوان یک رفتار غیر اخلاقی تلقی می‌شود، بلکه می‌تواند پیامدهای گسترده‌ای برای نهادهای آموزشی و جامعه به همراه داشته باشد. این پدیده می‌تواند به کاهش کیفیت علمی، اعتماد به نفس پایین در دانشجویان و افت اعتبار دانشگاه‌ها منجر شود و به‌طور کلی بر فرآیند یادگیری تأثیر منفی بگذارد (افضلی و همکاران، ۱۳۹۹). علاوه بر این، تقلب تحصیلی می‌تواند موجب تضعیف ارزش‌های اجتماعی و اخلاقی در نسل‌های آینده شده و به تبع آن، بر ساختارهای اجتماعی و اقتصادی جامعه نیز تأثیرات منفی بگذارد (سبزیان و همکاران، ۱۳۹۷). در نتیجه، شناسایی علل و پیشایندهای این پدیده و همچنین تحلیل روش‌های مقابله با آن امری ضروری است. مقاله حاضر در تلاش است تا با بررسی تحقیقات موجود و ارائه شواهد علمی، به تحلیل دقیق‌تر این پدیده پرداخته و راهکارهایی برای کاهش و پیشگیری

از ثقلب تحصيلی ارائه دهد. اين تحليل می تواند به بهبود سياست گذاری ها، طراحی سيستم های آموزشی کارآمدتر و همچنين ارتقای اخلاق تحصيلی در محيط های آموزشی کمک کند (عليوردی نيا و همکاران، ۱۴۰۲).

۳- ابعاد هدفمند پژوهش

به طور کلی، هدف اين مقاله مروری، بررسی تمامی جنبه های ثقلب تحصيلی، تحليل عواملی است که باعث بروز اين پديده می شوند، و ارائه پيشنهادهای برای بهبود وضعيت و کاهش ميزان ثقلب در سيستم های آموزشی است. اميدواريم که اين پژوهش بتواند به عنوان مبنای اطلاعاتی برای محققان، مسئولان آموزشی و سياست گذاران در راستای کاهش اين معضل و ارتقای کيفيت آموزشی در محيط های تحصيلی مختلف عمل کند. با توجه به اهميت اين موضوع، لازم است که از زوایای مختلف به بررسی علل و پيامدهای ثقلب تحصيلی پرداخته شود. برای اين منظور، بسياری از پژوهش ها به شناسایی عوامل فردی و اجتماعی مؤثر در بروز ثقلب پرداخته اند. برخی پژوهش ها بر اين باورند که فشارهای اجتماعی و رقابت های تحصيلی می توانند انگيزه های قوی برای ثقلب ايجاد کنند، به ويژه زمانی که دانش آموزان يا دانشجويان احساس می کنند که تنها راه برای موفقيت در سيستم آموزشی، ثقلب است (سبزيان و همکاران، ۱۳۹۷؛ عليوردی نيا و همکاران، ۱۴۰۲). علاوه بر اين، فرهنگ آموزشی در بسياری از جوامع نیز ممکن است بر پذيرش اين رفتارها تأثير گذار باشد. در برخی جوامع، ثقلب به عنوان يک راهکار معمول در برابر فشارهای ناشی از موفقيت تحصيلی تلقی می شود. در سطح فردی، انگيزه های مختلفی همچون ترس از شکست، عدم اعتماد به توانایی های خود، و در برخی موارد، عدم توجه به اصول اخلاقی می توانند از عوامل مؤثر در بروز ثقلب تحصيلی

باشند. در واقع، بسیاری از دانشجویان و دانش آموزان ممکن است به دلیل ضعف در مدیریت زمان، عدم آمادگی مناسب برای امتحانات، یا احساس بی عدالتی در سیستم های آموزشی به سمت این رفتارها سوق پیدا کنند (جهرمی و هاشمی، ۱۳۹۵). این مسائل می تواند در نهایت به تقلب های فردی و جمعی منجر شود که در مواردی به تقلب های اجتماعی فعال و منفعل گسترش پیدا می کنند (افضلی و همکاران، ۱۳۹۹). از سوی دیگر، برخی پژوهش ها به بررسی تأثیرات تقلب تحصیلی بر کیفیت آموزشی و اعتبار نهادهای علمی پرداخته اند. این تحقیقات نشان می دهند که تقلب تحصیلی می تواند به طور مستقیم بر کارایی فرآیندهای آموزشی تأثیر گذاشته و حتی موجب کاهش سطح علمی جامعه شود. این مسأله به ویژه در محیط های دانشگاهی که باید به تولید علم و پژوهش های معتبر بپردازند، نگران کننده است. به طور مثال، تقلب علمی در تحقیقات می تواند باعث به وجود آمدن داده های نادرست و نتایج غیرقابل اعتماد در مقالات علمی شود که این امر در درازمدت به اعتبار علمی دانشگاه ها و پژوهشگران آسیب می زند (علیوردی نیا و همکاران، ۱۴۰۲).

۴- راهکار پیشنهادی در مقابله با پدیده تقلب تحصیلی

بنابراین، بر اساس تحلیل های موجود، برای مقابله با پدیده تقلب تحصیلی، باید سیاست ها و اقدامات مختلفی در سطح فردی، گروهی و سیستمی در نظر گرفته شود. از جمله این اقدامات می توان به تقویت نظام های نظارتی، آموزش مهارت های اخلاقی به دانش آموزان و دانشجویان، اصلاح روش های ارزیابی و امتحانات، و همچنین فراهم آوردن فرصت های مناسب برای تقویت اعتماد به نفس و مدیریت زمان اشاره کرد. این اقدامات می توانند در کنار یکدیگر باعث کاهش میزان تقلب تحصیلی و ارتقای کیفیت آموزشی در نهادهای آموزشی شوند. در

نهایت، این پژوهش مروری به دنبال ارائه یک نمای کلی از تقلب تحصیلی و بی‌صدافتی‌های علمی در محیط‌های آموزشی دانشگاهی است و سعی دارد تا با بررسی شواهد علمی و تجزیه و تحلیل مطالعات موجود، به شناخت عمیق‌تری از علل و پیامدهای این پدیده دست یابد. این بررسی‌ها می‌توانند به مسئولان و سیاست‌گذاران کمک کنند تا تصمیم‌گیری‌های بهتری در راستای کاهش تقلب تحصیلی و ارتقای کیفیت آموزش در نهادهای علمی اتخاذ کنند.

۵-نگاهی به پیشینه پژوهش

خرمائی و خاتون‌نژاد در تیرماه سال ۱۴۰۰ با مقاله‌ای تحت عنوان «رابطه منش اخلاقی با بی‌صدافتی تحصیلی دانشجویان: نقش واسطه‌گری عدم درگیری اخلاقی در جامعه آماری ۲۴۶ دانشجو از دانشگاه آزاد شیراز»، به روش خوشه‌ای به نتایج زیر دست یافتند: نتایج مدل معادلات ساختاری نشان داد که منش‌های مثبت اخلاقی به‌طور مستقیم با بی‌صدافتی تحصیلی رابطه دارند. همچنین، منش‌های منفی اخلاقی، هم به‌طور مستقیم و هم با واسطه‌گری عدم درگیری اخلاقی، با بی‌صدافتی تحصیلی رابطه‌ای معنادار دارند. عدم درگیری اخلاقی نیز به‌طور مستقیم، پیش‌بینی‌کننده بی‌صدافتی تحصیلی در دانشجویان بود.

علیزاده و همکاران در سال ۱۴۰۰ با پژوهشی تحت عنوان بررسی رابطه باورهای هوشی و بی‌صدافتی تحصیلی: نقش واسطه‌گری و چالش‌پذیری تحصیلی، با جامعه آماری (۳۲۷ نفر از دانشجویان کارشناسی دانشگاه اهواز دختر و پسر) با استفاده از روش همبستگی و تحلیل‌یه این نتیجه رسیدند که چالش‌پذیری تحصیلی و باورهای هوشی دو مورد از عوامل اصلی برای بررسی بی‌صدافتی تحصیلی می‌باشد.

خامسان ، امیری در سال ۱۳۹۰ با موضوع بررسی تقلب تحصیلی در: (دانشجویان دختر و پسر با جامعه آماری ، دانشجویان دانشگاه بیرجند) و با استفاده از روش پژوهش توصیفی _مقایسه ای به این نتیجه رسیدند که بسیاری از انواع تقلب یا وضع قوانین، آموزش درست. مدیریت آموزشی قابل اجتناب بوده و موجب تقویت. روحیه اخلاقی علمی در نظام آموزش عالی خواهد شد.

افضلی و همکاران ، با مقاله ای تحت عنوان تدوین مدل پیش بینی گرایش به تقلب در دانشجویان دانشگاه بر اساس تیرهای تحصیلی با جامعه آماری: (۱۲۲۱۵ نفر که شامل دانشجویان دانشگاه سینای همدان بودند) با استفاده از روش نمونه گیری طبقه ای،خوشه ای به این نتیجه رسیدند که بر اساس یافته هایشان می توان گفت :افزایش انگیزه تحصیل میزان گرایش به تقلب در دانشجویان را کاهش می دهد ، نیز هر چند خودناتوان سازی دانشجویان کاهش یابد، احتمال ، گرایش آنان به تقلب تحصیلی نیز کاهش خواهد یافت.

محبی ، جوکار در تابستان سال ۱۴۰۱ با انتشار مقاله ای تحت عنوان نقش میانجی گری حشاسیه عدالت در روابط بین سبک های دلبستگی و بی صداقتی تحصیلی دانشجویان در جامعه آماری : (۲۴۳ نفر از دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری دانشگاه آزاد شیراز) و با روش همبستگی _تحلیلی همراه با استفاده از ابزاری تحلیلی به این نتیجه رسیدند که دلبستگی ایمن موجب ایجاد تصویر ارزشمندی از خود و تصویری پاسخگو و قابل اطمینان از دیگران میسازد به همین سبب کسب مشروعیت تحصیلی به قیمت تقلب و تضییع حقوق دیگران نباشند.

فعلی ، صفر پور ، رسولی آذر سلیمان در سال ۱۳۹۳ مقاله ای تحت عنوان عوامل موثر بر تقلب دانشجویان در آزمون های دانشگاهی در جامعه آماری: (کلیه دانشجویان کارشناسی دانشکده کشاورزی دانشگاه آزاد واحد گرگان که حداقل نیمی از سال تحصیلی خود را گذرانده بودند) به روش نمونه گیری خوشه ای_ تصادفی ساده، نتایج حاصل از ضریب همبستگی نشان داد که بین متغیرهای جمعیت شناختی و روانشناختی پاسخگویان با میزان تقلب آنها در آزمونهای دانشگاهی رابطه معنادار وجود دارد. در آزمون رگرسیون چندگانه خطی متغیرهای نگرش به تقلب در آزمون، انگیزه برای تقلب در آزمون، سن و سنوات تحصیلی توانایی تبیین ۳۹ درصد از تغییرات میزان تقلب پاسخگویان در آزمونهای دانشگاهی را دارا بودند.

علیخواه و همکارانش در پاییز سال ۱۳۹۳ با مقاله ای تحت عنوان تقلب در امتحان نگاهی از درون در جامعه آماری: (۲۰ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد گیلان به روش رویکرد کیفی _ تکنیک همراه با مصاحبه که یافته های حاکی از آن است که امتحانات در سیستم آموزشی کشورمان از یک مسئله سنجشی به یک مسئله ارزشی تبدیل شده است و این تبدیل نابجا، عاملی در افزایش میزان تقلب در بین دانشجویان شده است.

ناظمی ، ایمانی در مهر سال ۱۳۹۷ با مقاله ای تحت عنوان رابطه مولفه های اخلاقی منفعت طلبی شخصی و نگرانی برای دیگران با ادم صداقت علمی در جامعه آماری: (۳۱۱ نفر از دانشجویان حسابداری دانشگاه فارس به روش همبستگی _ توصیفی نتایج این تحقیق نشان داده، بین نگرانی برای دیگران با عدم صداقت علمی در بین دانشجویان حسابداری رابطه منفی و معنا داری وجود دارد. در ابتدای همبستگی جزئی بین دو متغیر برابر با -۱۴/۰ به دست آمده

است. همچنین، بین منفعت طلبی شخصی با بی صداقتی علمی در بین دانشجویان حسابداری رابطه معناداری وجود دارد. در ابتدای همبستگی بین دو متغیر برابر با ۷۴/۰ به دست آمده است.

بارانی، محبوبه در اسفند سال ۱۳۹۹ با موضوع بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس بی-صداقتی تحصیلی بشیر و بلا برای سنجش بی صداقتی تحصیلی با جامعه آماری مشارکت-کنندگان پژوهش ۴۵۲ دانشجو (۱۶۳ مرد و ۲۸۹ زن) دوره کارشناسی دانشگاه شیراز در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸) و مقیاس‌های بی صداقتی تحصیلی بشیر و بلا، منش‌های اخلاقی خرمائی و قائمی، عدم درگیری اخلاقی بندورا و همکاران، تقلب ریمکوس، وظیفه‌گرایی گلدبرگ، مسئولیت‌پذیری تحصیلی آکبی و همکاران و اهمال‌کاری تحصیلی سواری را تکمیل نمودند. به منظور تعیین پایایی از روش آلفای کرونباخ و برای تعیین روایی از روش‌های تحلیل عاملی تاییدی، همسانی درونی و همبستگی با سایر مقیاس‌های مذکور استفاده شد. نتایج تحلیل عاملی تاییدی شش عامل تقلب در آزمون، پلاجریسم، کمک بیرونی، تقلب پیشین، تحریف و دروغ درباره تکالیف تحصیلی را تایید نمود. نتایج همبستگی با سایر آزمون‌ها نیز روایی همگرا و واگرای مقیاس را تایید نمود. برای تعیین پایایی مقیاس از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که تمامی ضرایب حاکی از همسانی درونی قابل قبول زیر مقیاس‌ها و نمره کل مقیاس بود. نتایج نشان می‌دهد که مقیاس بی صداقتی تحصیلی بشیر و بلا از روایی و پایایی بسیار خوبی در دانشجویان ایرانی برخوردار است و کارایی لازم را برای اندازه‌گیری بی صداقتی تحصیلی در شش بعد مذکور دارد. نتایج بر مبنای شواهد پژوهشی و نظری مورد بحث قرار گرفته است.

بارانیان و همکاران در سال ۱۳۹۵-۱۳۹۴، پژوهشی تحت عنوان "بررسی تأثیر پنج عامل بزرگ شخصیت بر بی صداقتی تحصیلی با میانجیگری باورهای خودکارآمدی تحصیلی و

حرمت خودتحصیلی" انجام شده است. جامعه آماری این تحقیق (۴۰۰ نفر از دانشجویان کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز) بودند که به روش تصادفی چندمرحله ای انتخاب شدند. نتایج نشان داد که برخی از مسیرهای مستقیم (روان نژندی با باورهای خود کارآمدی تحصیلی و همچنین وجدانی بودن، روان نژندی و گشودگی به تجربه با حرمت خودتحصیلی) معنادار هستند. همچنین نتایج نشان داد که مسیرهای غیرمستقیم وجدانی بودن، روان نژندی و گشودگی به تجربه از طریق باورهای خود کارآمدی تحصیلی و حرمت خودتحصیلی بر بی صداقتی تحصیلی تأثیر دارند.

۷- نتیجه گیری

در تمامی مقالات بررسی شده، نظرات در مورد بی صداقتی تحصیلی تا حد زیادی همسو هستند. افضلی و همکاران (۱۳۹۹) قلب را به عنوان یک رفتار غیر اخلاقی و غیرصادقانه تعریف کرده و انواع مختلف آن مانند کپی برداری و استفاده از کار دیگران را مطرح کرده اند. خرمائی و محمودنژاد (۱۴۰۰) نیز با تأکید بر فشارهای رقابتی و اجتماعی، قلب را به چهار دسته مختلف تقسیم کرده اند که با نظرات افضلی و همکاران در رابطه با گستردگی انواع قلب هماهنگ است. همچنین بارانیان (۱۳۹۶) به تفکیک قلب ها به دو نوع فعال و منفعل پرداخته که با دیگر مقالات در مفهوم قلب جمعی و فردی هم راستا است. در نهایت، تمامی این مقالات بر اهمیت توجه به بی صداقتی تحصیلی به عنوان یک معضل جدی در نظام های آموزشی تأکید دارند و از این جهت، دیدگاه های آنها همسو و مرتبط با یکدیگر است.

۱- مقالات علیوردی و همکاران (۱۴۰۲)، سبزیان و همکاران (۱۳۹۷) و اعتماد و جوکار (۱۳۹۷) همگی بر اهمیت و شیوع قلب تحصیلی در محیط های آموزشی تأکید دارند و آن را

به عنوان یک مشکل جدی که مانع از دستیابی به اهداف آموزشی می شود، معرفی می کنند. این مقالات به طور مشابه به تقلب به عنوان یک رفتار غیر اخلاقی و فریبکارانه اشاره کرده اند که تحت فشارهای خارجی و تمایلات شخصی برای موفقیت شکل می گیرد.

۲- مقاله جوکار و حق نگهدار (۱۳۹۵) نیز بر گستردگی رفتارهای غیرقانونی در محیط های آموزشی تأکید می کند و تقلب را به عنوان اقدامی برای کسب اعتبار علمی بدون انجام کار واقعی معرفی کرده است، که با دیدگاه های دیگر هم راستا است.

۳- مقالات بارانی و همکاران (۱۳۹۸) و جهرمی و هاشمی (۱۳۹۵) نیز تقلب تحصیلی را به عنوان نوعی دزدی علمی و اقدام غیرصادقانه معرفی کرده اند. این مقالات از دیدگاه اخلاقی به تقلب نگاه کرده و آن را به عنوان عملی ناجوانمردانه و فریبکارانه در نظر می گیرند که هدف آن دستیابی به نتایج غیرمستحق است.

منابع و مآخذ

- علیوردینیا، اکبر؛ ماجدی، عاطفه؛ عمرانی، سجاد؛ (۱۴۰۲) بررسی جامعه‌شناختی تقلب دانشگاهی در میان دانشجویان. پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران، (۱) ۴۱ صفحات ۱۲۱-۱۲۸
- علیوردی‌نیا، اکبر؛ جانعلیزاده، حیدر؛ عمرانی دهکهان، سجاد؛ (۱۳۹۴) بررسی نقش یادگیری اجتماعی در تقلب دانشگاهی، مسائل اجتماعی ایران، (۶) ۲ صفحات ۷۱-۱۰۳
- بارانیان، سحر؛ حاجی یخچالی، علیرضا؛ آتش افروز، عسکر؛ (۱۳۹۶) مدلی برای تعیین رابطه پنج‌عامل بزرگ شخصیت و بی‌صدافتی تحصیلی با میانجی‌گری باورهای خودکارآمد تحصیلی و حرمت خودتحصیلی در دانشجویان، فصلنامه علمی پژوهشی، (۱۵) ۱ صفحات ۲۳-۳۴
- بارانی، حمید؛ درخشان، معراج؛ اناری‌نژاد، عباس؛ (۱۳۹۸) جو عاطفی خانواده و بی‌صدافتی تحصیلی: نقش واسطه‌های خودپنداشت تحصیلی، روانشناسی ایرانی، (۱۶) ۶۱ صفحات ۹۷-۱۰۸
- بارانی، حمید؛ فولادچنگ، محبوبه؛ درخشان، معراج؛ (۱۳۹۸) رابطه ذهن‌آگاهی و بی‌صدافتی تحصیلی: نقش واسطه‌گری امید تحصیلی، مجله علوم اجتماعی و انسانی، (۱۱) ۲ صفحات ۵۰-۷۰

- خرمابارانی، فضلای، امین؛ قشمی، سید محمد امین؛ هندی ورکانه، علی؛ (۱۳۹۹) تدوین مدل پیش‌بینی گرایش به تقلب در دانشجویان بر اساس تغییرهای تحصیلی، فصلنامه روانشناسی-تربیتی، (۱۶) ۵۶ صفحات ۷۵-۹۶
- خرمائی، فرهاد؛ محمودنژاد، خاتون؛ (۱۴۰۰) رابطه منش‌های اخلاقی با بی‌صدافتی تحصیلی دانشجویان: نقش واسطه‌گری عدم درگیری اخلاقی، اخلاق و تاریخ پزشکی، (۱۴) ۱ صفحات ۶۰-۷۴
- خامسان، احمد؛ امیری، اصغر؛ (۱۳۹۰) بررسی تقلب تحصیلی در میان دانشجویان دختر و پسر، فصلنامه اخلاق و عصر فناوری، ۶(۱) صفحات ۴۳-۸۷
- شادجویی، رضوان؛ قنبری پناه، افسانه؛ درتاج، فریبرز؛ قاسمی، مسعود؛ (۱۳۹۹) پیش‌بینی عدم صداقت تحصیلی بر اساس هویت اخلاقی، خودآگاهی عاطفی و خودپنداره تحصیلی در دانشجویان پزشکی، مجله علمی پژوهشی، (۲) ۴ صفحات ۱۰۰۱-۱۰۱۰
- فعلی، سعید؛ صفرپور، سعید؛ رسولی‌آذر، سلیمان؛ (۱۳۹۳) عوامل مؤثر بر تقلب دانشجویان در آزمون‌های دانشگاهی، فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، (۱) ۷۱ صفحات ۵۷-۷۷
- عزیزاده، محسن؛ درخشان، معراج؛ بارانیان، یحیی؛ (۱۴۰۰) بررسی روابط باورهای هوشی و بی‌صدافتی تحصیلی: نقش واسطه‌گری و چالش‌پذیری تحصیلی، مجله را برد آموزش در علوم پزشکی، (۱۵) ۱ صفحات ۵۸-۶۷
- امید، اطهر؛ منتظری، حمیده؛ (۱۴۰۰) راهکارهای کاهش تقلب در آزمون‌های مجازی، مجله دانشکده پزشکی اصفهان، (۳۹) ۶۱۵ صفحات ۱۴۲-۱۴۴

- علیخواه، فردین؛ بولاغی، مهدی؛ یاقوتی، هدی؛ (۱۳۹۳) تقلب در امتحان؛ نگاهی از درون، راهبرد فرهنگ، (۷) ۲۷ صفحات ۱۶۱-۱۸۸
- محبی، لیلا؛ جوکار، بهرام؛ (۱۴۰۱) نقش میانجی حساسیت به عدالت در رابطه بین سبک های دلبستگی و بی صداقتی تحصیلی دانشجویان، مجله اخلاق پزشکی، (۱۶) ۴۷ صفحات ۱-۱۴